

Η Μεγάλη Αριστερά: Τα εν οίκω και εν δήμω ή εξ «όνυχος» τον λέοντα

Μέσα σ' ένα κλίμα ζοφερό από τον τύπο της πτώσης του κυβερνώντος κόμματος, η δημιουργία της «Μεγάλης, Σύγχρονης, Συνασπισμένης Αριστεράς» προσφέρει νέες ελπίδες σ' ένα κόσμο που αναζητεί την ανανέωση του αντιδεξιού μετώπου. Διακηρυκτικά μέσα από το «Κείμενο των 18», την απόφαση του «Τμήματος Οικολογίας για την προοπτική συνεργασίας με ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ» αλλά και αναλυτικότερα με την εισήγησή μου στην Κ.Ε. της 17.6.1988 που απόσπασμά της έχει δημοσιευθεί στην «Αυγή» με τίτλο *Με την «Μικρή Αριστερά» τι γίνεται;*, έχω διατυπώσει την ριζική μου αντίθεση με αυτή την νέα αντιδεξιά συσπείρωση. Θα ήθελα να επανέλθω στο τελευταίο αυτό κείμενο για να εξετάσω ορισμένες πλευρές της προβληματικής του που τότε χαρακτήρισα «δευτερεύουσες» σε σύγκριση με το μέγα θέμα της πολιτικής στροφής της ΕΑΡ σε συνεργασίες που απέκλειαν η ιδρυτική του διακήρυξη, το πρόγραμμα και οι αρχές της. Ποιες ήταν αυτές οι «δευτερεύουσες» πλευρές θα ξαναθυμηθούμε διαβάζοντας ένα μικρό απόσπασμα εκείνης της εισήγησης του Ιουνίου 1988. Έλεγα λοιπόν τότε ότι: Όταν πριν δύο περίπου μήνες ο Γραμματέας της ΕΑΡ ζητούσε από την Κ.Ε. του Κόμματος να εγκρίνει μια «προνομιακή σχέση» ΕΑΡ-ΚΚΕ, λίγοι είχαν αμφιβολίες για τη μεγάλη στροφή

του Κόμματος σε σχέση με την προγραμματική του διακήρυξη που είχε εγκριθεί την περασμένη άνοιξη στο ιδρυτικό του συνέδριο. Παρά την απόρριψη εκείνης της πρότασης από την συντριπτική πλειοψηφία της Κ.Ε., το βάρος της προσωπικότητας του Λεωνίδα Κύρκου και ο αυξανόμενος ρόλος του Εκτελεστικού Γραφείου στη διαμόρφωση των βασικών πολιτικών επιλογών και κυρίως της υλοποίησής τους, μέσα από τις κατά τα άλλα άμεμπτες δημοκρατικές διαδικασίες του Κόμματος, άφηνε ελάχιστα περιθώρια σε όσους επέμεναν στην συγκρότηση μιας ανανεωμένης και εναλλακτικής φυσιογνωμίας της Ελληνικής Αριστεράς. Οι προϋποθέσεις αυτής της συγκρότησης, δηλαδή η αυτόνομη κάθοδος του κόμματος στις επόμενες εκλογές και η προγραμματική του ανανέωση ετοποθετούντο για λόγους «πολιτικού ρεαλισμού» – ακόμη μια φορά – στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Θα άξιζε κανείς να παρακολουθήσει τους άλλοτε χονδρότερους και άλλοτε λεπτότερους χειρισμούς και διατυπώσεις ηγετικών στελεχών της ΕΑΡ που οδήγησαν μέσα σε λίγους μήνες από την συνεδριακή απόφαση της αυτόνομης καθόδου και της προγραμματικής ανανέωσης στη ραγδαίως εδραιωμένη πρόταση της «Μεγάλης Αριστεράς» μέσω μιας άχρωμης περί «διαλόγου» προς όλες τις κατευθύνσεις απόφα-

ση της Κ.Ε. Και κατέληγα σε εκείνη την εισήγηση: Η απόφαση προώθησης της Μεγάλης Αριστεράς αποτελεί την ερμηνεία που έδωσαν, χωρίς τη συγκατάθεση ή έστω τη συζήτηση αυτής της ερμηνείας, ορισμένα ηγετικά στελέχη της ΕΑΡ παραβαίνοντας βασικές αρχές εσωκομματικής δεοντολογίας... πρόκειται για μια απόφαση που μάθαμε από τα ΜΜΕ ίσως γιατί έτσι ταιριάζει στο πολιτικό παρελθόν αυτής της Μεγάλης Αριστεράς και, κατά την ταπεινή μου γνώμη, στο μέλλον που μας προοιωνίζεται ως αριστερούς πολίτες ή και πολίτες γενικώς.

Όσο και αν ο πειρασμός είναι μεγάλος να θεωρήσω ότι οι παραπάνω απόψεις μου επιβεβαιώθηκαν από τις πρόσφατες εξελίξεις, προσωπικά είμαι πρόθυμος να δεχθώ ότι υπολείπονται παρασάγγας από ό,τι πραγματικά διαδραματίστηκε μετά τη δεύτερη επίσημη συνάντηση των δύο γραμματέων. Είχε μεσολαβήσει η Κ.Ε. του Οκτωβρίου σύμφωνα με την πολιτική απόφαση της οποίας «Η Ελληνική Αριστερά προετοιμάζεται ενεργά για την αυτόνομη κάθοδό της στις εκλογές»... (ενώ)... θα ανανεώσουμε τις προσπάθειες ώστε να αποσαφηνιστεί η δυνατότητα ή μη συγκλίσεων μεταξύ των δύο κομμάτων». Αυτή ήταν η βασική εντολή που έδωσε η Κ.Ε. στο Εκτελεστικό Γραφείο. Με την προσθήκη-προϋπόθεση του «Σχεδίου για την Αριστερά» ότι (σελ. 5-6): Η πρόταση της ΕΑΡ είναι να αναγνωρίσουμε όλοι την ύπαρξη αυτών των προβλημάτων και να αναζητήσουμε μαζί, ψύχραιμα και ρεαλιστικά, με δημόσιο και ανοιχτό διάλογο, τις δυνατότητες να υπάρξουν συγκλίσεις.. Συνοψίζοντας λοιπόν τις εντολές της Κ.Ε. του Οκτωβρίου προς το Εκτελεστικό Γραφείο μένουμε με το τρίπτυχο: αυτόνομη κάθοδος – διάλογος – ανοιχτός δημόσιος. Όμως ακολουθεί ένας Νοέμβριος που ο διάλογος γίνεται μεν αλλά ιδιωτικός και κλειστός καταλήγει δε όχι σε αυ-

τόνομη κάθοδο αλλά εκλογική σύμπραξη ενώ δεν αποκλείονται και υπερβάσεις των δύο σχημάτων προς την κατεύθυνση της ενοποίησης τους (δηλώσεις Παπαδημούλη σε ιδιωτικό σταθμό μεγάλης ακροαματικότητας). Είναι μάλιστα τόσο ο ενθουσιασμός των μελών του Ε.Γ. που χειρίζονται την υπόθεση, ώστε δεν παραλείπουν σε όλους τους δοξαστικούς τόνους να εκθειάζουν το αποτέλεσμα του διαλόγου τους – άγνωστου ακόμα για την Κ.Ε. – από κάθε ΜΜΕ. Έτσι πολύ δικαιολογημένα ο Ι.Κ. Πρεντετέρης από το «Το Βήμα» (4.12.88) θα αποφανθεί κάτω από τον χαρακτηριστικό τίτλο *Και πάλι μαζί. Κοινή εμφάνιση της Αριστεράς στις προσεχείς εκλογές* ότι «Μέσα στην ΕΑΡ, η ‘καλή συμφωνία’ έκλεισε πολλά στόματα και μοναδική ορατή επίπτωση – έως τώρα! – της συμφωνίας θα είναι η εκδήλωση μιας «αντισυμφωνιακής τάσης». Για να συμπληρώσει χωρίς να κρύβει – και πάλι πολύ δικαιολογημένα – την ειρωνική του διάθεση, «Ασφαλώς θα ασκηθεί η συνήθης κριτική τόσο στην ΚΕ όσο και στις οργανώσεις, αλλά αυτό έχει περισσότερο να κάνει με το περιεχόμενο της συμφωνίας» και την έμπρακτη πολιτική διαφωνία προς αυτήν θα συμπλήρωνα ενώ.

Αν βέβαια πολύ δικαιολογημένα γράφει αυτά ένας πολιτικός σχολιαστής μιας εφημερίδας που, μετά το σκάνδαλο Κοσκωτά ρίχνει ολοένα και περισσότερο το βάρος της στη δημιουργία του μεταπασοκικού μπλοκ εξουσίας, εξίσου πολύ δικαιολογημένα αναρωτιούνται ή καλύτερα τσιμπιούνται ορισμένα πολιτικά στελέχη της ΕΑΡ για ό,τι συμβαίνει. Και δεν αναφέρομαι μόνο σε όσους παίρνουν τοις μετρητοίς τις κατά καιρούς δηλώσεις του γραμματέα του κόμματος, όπως για παράδειγμα μόλις στις 23/7/87 ότι: Στην ηγεσία του ΚΚΕ ενισχύθηκαν τα συντηρητικά στοιχεία που μπλοκάρουν πίσω από χαμόγελα και δημόσιες σχέ-

σεις τις αναζητήσεις για μια «περεστρόικα» σ' αυτό το κόμμα, ή ότι: η σημερινή ηγεσία που στηρίζεται και αναπαράγει τους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς του ΚΚΕ («Αυγή» ως «Σχολιαστής»), αλλά και πρόσφατα στις 20.10.88, ότι: Ο Λεωνίδας θέλει να κάνει την παρατήρηση, ότι μη θιάζεστε, εδώ είμαστε, ας μην διενεργούμε όλοι μαζί για ένα κλίμα υπερβολικής αισιοδοξίας, ή ότι: Να προσθέσω μόνο, ότι θα έπρεπε να είσατε δυσαρεστημένοι αν βλέπατε κάποια μεγάλη ταχύτητα σε πράγματα που είναι ολοφάνερο, έχουν τις δυσκολίες τους. Τότε θα έπρεπε να είσατε δύσπιστοι («Ριζοσπάστης»). Μιλάμε και για υπέρμαχους «του διαλόγου και της κοινής πορείας της Αριστεράς» όπως ο Βασίλης Πάικος ο οποίος εκτός από τις βασκανίες μας και στραβώσει η πορεία, «φτου μη ματιαστούμε», έχει και τις εξής δύο ενστάσεις ή παρατηρήσεις. Η πρώτη, κατά τα γραφόμενά του είναι, Γιατί άραγε καθυστερεί τόσο το Διαρκές Συνέδριο της ΕΑΡ; Δεν θα 'πρεπε να 'χει προηγηθεί κάποιων «προωθημένων» διαδικασιών; Και η δεύτερη. Καλές και άγιες οι διαβεβαιώσεις για τη μετεκλογική συνέχιση της «συναντίληψης». Άλλο όμως αυτό κι άλλο ν' αφήνεται περίπου να εννοηθεί ότι μετά τις εκλογές «το ένα μας» πια. Ότι ούτε λίγο, ούτε πολύ, «ένα σώμα, μια ψυχή και ένα κόμμα». Γιατί απλούστατα δεν πρόκειται περί αυτού. Και για όσους τυχόν θα το επιθυμούσαν κι αυτό, ας ετεροχρονίσουν τις φιλοδοξίες τους. Κατά πολύ μάλιστα... («Αυγή», 4.12.88).

Υπάρχει λοιπόν ένα πρόβλημα, όπως διαπιστώνεται ακόμα και από υπέρμαχους του διαλόγου παλαιότερα και της «συμπόρευσης» σήμερα, πρόβλημα διαδικασιών αλλά όχι ηθικού χαρακτήρα όπως σπεύδουν ορισμένοι να σχολιάσουν, καθώς είναι γνωστό ότι πέραν των ρητορικών διακηρύξεων η αριστερά – και η ανανεωτική – δεν διακρίνεται, στις κρί-

σιμες στιγμές για το περί ήθους ενδιαφέρον της, αλλά βαθύτατα πολιτικό αν εξακολουθούμε να παραμένουμε υλιστές με το περιεχόμενο που έδινε ο Μαρξ στον υλισμό. Ότι δηλαδή ο υλισμός δεν μετριέται τόσο στο υλιστικό περιεχόμενο της θεωρίας του όσο στην οξεία και πρακτική συνείδηση των συνθηκών, των μορφών και των ορίων μέσα στις οποίες αυτές οι ιδέες μπορούν να γίνουν ενεργές (Λ. Αλτουσέρ, *Μαρξισμός ένας κριτικός απολογισμός*, «Δεκαπενθήμερος Πολίτης», 49, 31-33, 1985). Ποιες είναι οι συνθήκες μέσα στις οποίες όσοι διαφωνούν με την «συμπόρευση» (και μάλιστα εκλογική) μπορούν σήμερα να ενεργοποιηθούν τις ιδέες τους. Μας τις περιέγραψε ήδη ο Πρετεντέρης συνδιαμορφώνοντας ο ίδιος μαζί με δεκάδες συναδέλφους του ή και συναδέλφους μας από τα ανώτατα κλιμάκια όχι πια του Εκτελεστικού αλλά Πολιτικού Γραφείου του κόμματος. Πώς μια πλειοψηφική άποψη μέσα στην Κ.Ε. μέχρι τον Οκτώβριο άποψη εξαιρετικά επιφυλακτική, αν όχι αρνητική στάση απέναντι στον «διάλογο» με το ΚΚΕ μετετράπη σε πλειοψηφική μετά την απόφαση του Οκτωβρίου για να καταλήξει σε πλήρη συμφωνία εκλογικής σύμπραξης μέσα στο Νοέμβριο μέχρι και μοιράσματος εδρών στη Βουλή και θέσης στα προεκλογικά μπαλκόνια, αυτό δεν είναι θέμα διαδικαστικό αλλά ευθέως πολιτικό. Είναι σαφές, και δεν επιδέχεται καμιάς αμφισβήτησης, εκτός αν τόσο γρήγορα για ένα νέο και εναλλακτικό υποτίθεται κόμμα υιοθετήσουμε τη διπλή γλώσσα της Οργουελλιανής προφητείας, ότι η Κ.Ε. ανώτατο – μετά το διαρκές συνέδριο – πολιτικό όργανο του κόμματος ποτέ δεν εξουσιοδότησε την ομάδα εργασίας να προχωρήσει πέραν της αναζήτησης συγκλίσεων. Ούτε ένα βήμα. Μάλιστα αυτό το ζήτημα έπρεπε να γίνει ανοιχτά και δημόσια. Αντίθετα είναι εξίσου σαφές ότι η άποψη που συνέδεε αναπό-

φευκτα και άρρηκτα προγραμματικές συγκλίσεις και εκλογική συμπαρατάξη δεν υιοθετήθηκε ποτέ επίσημα από την ΕΑΡ. Αυτή η άποψη, όσο και αν θριαμβολογούν περί «καλής συμφωνίας» στην οποία (υπονοείται πλην σαφώς) σύρθηκε το ΚΚΕ, ανήκει ακριβώς στο ΚΚΕ και αποτελεί την μεγάλη επιτυχία του, τουλάχιστον για την παρούσα και εξαιρετικά όμως κρίσιμη συγκυρία. Ο Χ. Φλωράκης ήταν κάτι περισσότερο από σαφής ως προς αυτή την επιδίωξη του κόμματός του, πριν την επίτευξη της συμφωνίας. Έλεγε λοιπόν ο Φλωράκης, απαντώντας στους δισταγμούς και τις προϋποθέσεις που έθετε τόσο έντονα ώστε να διακυβευτεί και τον πανηγυρικό χαρακτήρα της δεύτερης συνάντησής τους, ο δικός μας γραμματέας, και τις οποίες ήδη συνοπτικά εκθέσαμε: Αν γίνει αυτή η σύγκλιση, θα ήταν αδιανόητο να μην περιλάμβανε και την εκλογική συνεργασία. Θα συμφωνήσουμε σε ένα πρόγραμμα που θα διεκδικούσε ακόμα και την εξουσία και

όταν θα έρθουν οι εκλογές θα λέμε ο καθένας θα πάει μόνος του και όταν τελειώσουν οι εκλογές πάλι θα ανταμώνουμε; Θα ήταν τρελό πράγμα. Και παρακάτω, με αποπλιστική ειλικρίνεια είναι η αλήθεια, πρόσθετε ο Φλωράκης: Το θέμα είναι να μην σχηματίσει την αντίληψη ο λαός ότι όλο αυτό το πανηγύρι αποτελεί απλώς μια εκλογική συνεργασία. Βουνίσια τετράγωνη λογική θα πει κάποιος συγκρίνοντας με όσα ο Λ. Κύρκος είπε επ' αυτού στην ίδια συνέντευξη: Αντίστροφα, εάν υπάρξει μια προγραμματική σύγκλιση, και υπάρχουν όλες οι απαντήσεις στα εύλογα ερωτήματα που υπάρχουν μέσα στην κοινωνία, υπάρχει αυτό που εμείς λέμε ποιότητα αυτής της συνάντησης των δυνάμεων. Με δεδομένο αυτό τον διάλογο - SCRIPTA MANENT - δύο υποθέσεις μπορεί να κάνουμε. Ή, στην καλύτερη περίπτωση δεν είχε εκτιμήσει σωστά τις πραγματικές διαθέσεις του ΚΚΕ, ως προς την με κάθε μέσο επίτευξη του σκοπού του, δηλαδή την εκλο-

ΠΑΠΠΟΣ, ΟΤΑΝ
ΜΕΓΑΛΟΣ
ΘΑ ΠΑΡΩ ΜΕ-
ΡΟΣ ΣΤΗΝ
ΤΑΞΙΚΗ ΠΑΛΗ.

ΘΑ ΕΧΕΙΣ ΑΝΑΓΚΗ
ΑΠΟ ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ.
ΙΣΟΣ ΕΝΑ ΚΑΛΟ
ΖΥΖΥΓΟ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ
ΤΑΞΗΣ.

Το σκίτσο του Αλταν είναι από την «Βαβέλ»

γική συμπαράταξη, συνεπώς πήγε στην περιπέτεια του διαλόγου χωρίς στρατηγικό στόχο, σε αντίθεση με το ΚΚΕ. Ή στη χειρότερη είχε πλήρη διαβεβαίωση για τις προγραμματικές «υποχωρήσεις» του ΚΚΕ και απλώς το πρόβλημα του ήταν ότι δεν είχε ακόμα καμιά εξουσιοδότηση από την Κ.Ε. του κόμματος του να διαπραγματεύεται έως και εκλογική συμπαράταξη, δηλαδή το έσχατο στάδιο των προγραμματικών συγκλίσεων αλλά πρώτο, τουλάχιστον στόχο του αντιπάλου, μέχρι χθες σχηματισμού. Βέβαια, αφού στην πρώτη περίπτωση τον συλλυπηθούμε για τις πολιτικές του εκτιμήσεις και στη δεύτερη τον συγχαρούμε για την διπλωματική του ικανότητα, δεν μπορούμε παρά να τον ερωτήσουμε με τίνος πολιτικού οργάνου την εξουσιοδότηση μετέφρασε ο ίδιος πια, μέσα στο Νοέμβριο την «ποιότητα της συνάντησης» σε «εκλογική συνεργασία», όπως ακριβώς δηλαδή την όριζε ο Φλωράκης στη δεύτερη περιβόητη συνάντησή τους («ΡΙζοσπάστης», 20.10.1988).

Αν η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα είναι ότι την εξουσιοδότηση έδωσε το Εκτελεστικό Γραφείο, νομίζω δεν χρειάζεται πολύ συζήτηση για να αποδειχθεί ότι το όργανο αυτό δεν έχει το πολιτικό δικαίωμα, τουλάχιστον στην ΕΑΡ υποκατάσταση της Κ.Ε. Αν από την άλλη, τα μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου – και εδώ εννοούμε και την μειοψηφία εναντίον της συμπαράταξης που δεν αντέδρασε σε όλο αυτό το διάστημα επί των θεμάτων που θίγουμε – δεν κατανοούν τις πολιτικές διαφορές του διαλόγου, της σύγκλισης και της εκλογικής συμπαράταξης, τότε πράγματι το «κόμμα είναι ένα» ήδη. Και βέβαια η ίδια ευθύνη πρέπει να αναζητηθεί σήμερα από την Κ.Ε. αν δεν αντιδράσει απέναντι στις πρωτοφανείς αυτές μεθοδεύσεις του Ε.Γ. και του Γραμματέα του κόμματος. Γιατί αν αγνοήσουμε τις προαναφερθείσες αυθαι-

ρεσίες του Γραμματέα, αν αγνοήσουμε τις αυθαιρεσίες της ομάδας εργασίας, η οποία διαπραγματεύθηκε τις προγραμματικές συγκλίσεις εν αγνοία των Τμημάτων της Κεντρικής Επιτροπής π.χ. του Οικολογικού όπως μπορώ να βεβαιώσω, τότε και εμείς σαν μέλη της Κ.Ε. άσχετο πια αν είμαστε υπέρ ή κατά της συμπαράταξης, θα έχουμε καταστρατηγήσει και τα τρία βασικά κριτήρια με τα οποία η βάση του κόμματος μας εμπιστεύθηκε την ηγεσία του. Γιατί ό,τι έγινε, τους τελευταίους δυο μήνες ιδιαίτερα, δεν είναι ούτε αριστερό, ούτε δημοκρατικό, ούτε σύγχρονο. Υπάρχουν σοβαρές ευθύνες και ήδη έχω εντοπίσει με κάθε σαφήνεια πού πρέπει να αναζητηθούν. Οι δικαιολογίες όταν δεν υπεκφεύγουν του προβλήματος απλώς εκθέτουν πολιτικά τους υποστηρικτές τους. Αν η «βάση» πιέζει για συμπαράταξη, τότε συμφωνήσαμε στην ΕΑΡ ότι η πίεση της βάσης θα εκφράζεται άμεσα σε πολιτική του Γραμματέα και των ομοφρονούντων του στο Ε.Γ. παρακάμπτοντας την καταστατικά θεσμοποιημένη ιεραρχία των υπολοίπων οργάνων του κόμματος. Η «βάση», ας μην το ξεχάσουμε κιόλας, πίεζε για Ανδρέα και σοσιαλισμό και πήρε εν τέλει τον καπιταλισμό του Μένιου και του Κοσκωτά. Ούτε ο διάλογος ή ακόμα και η προγραμματική σύγκλιση σημαίνουν αυτόματα και εκλογική συμπόρευση. Τότε θα έπρεπε, χωρίς δεύτερη κουβέντα να πιέζουμε, μιας και τόσο κοβόμαστε για την ενότητα της αριστεράς, το ΚΚΕ Εσ. Α-Α, πολύ πριν του ΚΚΕ για εκλογική συμπόρευση. Το ότι δεν το κάναμε ήδη, δείχνει την παρεμβολή ανάμεσα στο διάλογο και την προγραμματική σύγκλιση κάποιων πολιτικών ζητημάτων άλλης τάξης και επιπέδου. Για παράδειγμα εγώ θα ήθελα να θέσω σήμερα το ζήτημα που έθετε πριν δυο μόλις χρόνια ο σύντροφος Κ. Φιλίνης στη συζήτηση με θέμα «ανάβαθμιση ή μετεξέλιξη» (Ως προς το «δια

ταύτα» συμπίπτουμε με την πρόταση για τη «μετεξέλιξη». «Δεκαπενθήμερος Πολίτης», 61, 8-12, 1986) και ο οποίος, ειρήσθω εν παρόδω, υποστηρίζει σήμερα την συμπαράταξη: Κακό είναι ένα κόμμα, όταν δεν έχει ακόμη πιαστεί μέσα στις μάζες διότι είναι καινούργιο όπως το ΚΚΕ εσωτ., να αρχίζει σε τέτοια μεγάλη κλίμακα να απευθύνεται γενικά σε όλο τον πληθυσμό. Τότε αυτή η προσπάθεια το εμποδίζει να αυτοδιαμορφωθεί μπερδεύεται ο κόσμος, αποπροσανατολίζεται το ίδιο. Αυτό ήταν το λάθος... Αυτό είναι το λάθος σήμερα θα υποστήριζα και εγώ, και το υποστηρίζω αλλά ποιος να μ' ακούσει σήμερα όταν ο γραμματέας και το Ε.Γ. αποφάσισαν, όχι μόνο εν αγνοία μου (μας) αλλά και παρά τις ρητές και συμφωνημένες περί του αντιθέτου καταστατικές αρχές του κόμματος, η πολιτική συζήτηση για το αποτέλεσμα του διαλόγου να γίνεται υπό τα ηχηρά κουνούσματα των βουλευτικών ρεαλίων στα αυτιά μας.

Η παμπάλαιη πολιτική κοινοτυπία για την γυναίκα του Καίσαρα νομίζω έχει την επικαιρότητα της και σήμερα, στο κόμμα μας. Λυπάμαι αλλά η δημοκρατική ευαισθησία και η διαφάνεια δεν φαίνονται και φοβάμαι ότι ουσιαστικά απουσιάζουν στη σημερινή ηγεσία του κόμματος. Και το κακό δεν εντοπίζεται στο τελευταίο δίμηνο. Ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα της ηγεσίας με την εκλογή του γραμματέα ξημερώματα του ιδρυτικού συνεδρίου, ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε η οργανωτική συγκρότηση της νεολαίας μέχρι να εκλεγεί ο επιθυμητός στην ηγεσία σημερινός γραμματέας της, οι δίκην «Εξόρμησης» αλλαγές των διευθυντών της «Αυγής» επί το αριστερότερον ή δεξιότερον, το αψι-

νίδιο φασούλι της «Μεγάλης Αριστεράς» και η σημερινή «εκλογική συμπίεση» με το αγγελικό ΚΚΕ, αποτελούν τις κραυγαλέες στιγμές αυτής της, ας μου επιτραπεί με κάθε συναίσθηση της ευθύνης μου να ισχυρισθώ, δημοκρατικής καθίζησης στο εσωκομματικό καθεστώς της ΕΑΡ. Λαμβάνοντας υπόψη μου και τον υπερεκχειλίζοντα λαϊκισμό, «προς τα έξω», του γραμματέα και της πλειοψηφίας του Ε.Γ. που τον ακολουθεί, θέλω να πιστεύω ότι η επιστημανθείσα εσωκομματική ανωμαλία δεν οφείλεται σε παρεκκλίσεις από την κομματική νομιμότητα αλλά σε στοιχεία μιας πολιτικής κουλτούρας που παρά την διάσπαση του 1968, εξακολουθεί να δεσπόζει και στα δύο εξ αυτής προκύψαντα κόμματα. Τόσο η ίδια η συμπαράταξη, όσο και ο τρόπος που μεθοδεύτηκε εκατέρωθεν, αποδεικνύει για μια ακόμη φορά αυτή τη διαπίστωση. Έστω και αν έτσι έχουν τα πράγματα θέλω να δηλώσω ότι στην ΕΑΡ δεν συμφωνήσαμε ποτέ ότι θα αναλάβουμε εργολαβικώς την περεστρόικα του ΚΚΕ σήμερα και του ΠΑΣΟΚ αύριο. Πολύ περισσότερο δεν συμμετείχα στην ίδρυση της ΕΑΡ αποσκοπώντας στην περεστρόικα της ίδιας της ΕΑΡ. Θεώρησα, με πολιτική και ιστορική αφέλεια ίσως, ότι ιδρύσαμε την ΕΑΡ για να πραγματοποιήσουμε την προγραμματική ανανέωση της αριστεράς και όχι να δίνουμε σήμερα, ενάμιση μόλις χρόνο μετά, μάχη χαρακωμάτων εναντίον του ηγεμονισμού, της γραφειοκρατίας, του παλαιοκομματισμού και ορισμένων εκδοχών του ίδιου του σταλινισμού που ήδη ανθεί στις γραμμές μας.

Λεωνίδας Λουλούδης